

แบบองค์ประกอบพื้นฐานของการนำเสนอทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

นายธีระพัฒน์ สীগกลาง

Smart Farmer ต้นแบบ สาขาการเลี้ยงโคเนื้อ

คำจำกัดความ

ชื่อสัตย์ มุ่งพัฒนาพันธุ์กรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่นและมีการปฏิบัติที่ดี

๑. การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สายพันธุ์โคเนื้อ เริ่มต้นจากการซื้อโคแม่พันธุ์บราห์มัน จากกรมปศุสัตว์ จำนวน ๔ ตัว ใช้น้ำเชื้อจากต่างประเทศ ซึ่งมีการทดสอบประสิทธิภาพและมีพันธุ์ประวัติมาแล้ว โดยเน้นแยกเพศ (เพศเมีย) ลักษณะโค เป็นโคขนาดกลาง มีประโยชน์การเจริญพันธุ์ ถ้าโคขนาดใหญ่จะมีปัญหาไล่ทุ่ง

การคัดเลือกโคแม่พันธุ์ ที่ให้ลูกดี ให้นมดี ให้ลูกปีละตัว ดูความแข็งแรงของเท้าและขา เพื่อรับน้ำหนัก กระดูกใหญ่ ตะโหนักไม่ล้มไปข้างหน้าจนเกินไป แนวหลังไม่แอ่น การพัฒนาโดยการแก้ที่ตัวโคแม่พันธุ์ เอาจุดเด่นของโคพ่อพันธุ์ เข้าไปแก้ไขข้อด้อยของโคแม่พันธุ์แต่ละตัว เมื่อได้ลูกโคเพศเมียที่มีลักษณะเด่นกว่าแม่โคแล้ว ก็ จะขายแม่โค และใช้ลูกโคปรับปรุงพันธุ์ต่อไป

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมโคบราห์มัน การศึกษาดูงานการประกวดโค ในแต่ละปีก็จะนำโค เข้าประกวด เพื่อให้คณะกรรมการวิจารณ์ลักษณะเด่น ลักษณะด้อย เพื่อจะทำให้เราปรับปรุงพันธุ์ได้เร็ว

๒. การพัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อ เพื่อยกระดับสายเลือดให้เป็นโคพันธุ์บราห์มันเลือด ๑๐๐ โดยมีการรับรองสายพันธุ์

โคแม่พันธุ์ลูกผสมบราห์มัน	X	พ่อพันธุ์บราห์มัน (น้ำเชื้อคัดเพศเมีย)	= F ๑	๕๐ %
F ๑	X	พ่อพันธุ์บราห์มัน (น้ำเชื้อคัดเพศเมีย)	= F ๒	๗๕ %
F ๒	X	พ่อพันธุ์บราห์มัน (น้ำเชื้อคัดเพศเมีย)	= F ๓	๘๗.๕ %
F ๓	X	พ่อพันธุ์บราห์มัน (น้ำเชื้อคัดเพศเมีย)	= F ๔	๙๓.๕ %
F ๔	X	พ่อพันธุ์บราห์มัน (น้ำเชื้อคัดเพศเมีย)	= F ๕	๙๖.๖๒ %

ลูกโคในชั่วที่ ๕ จะได้รับการรับรองสายพันธุ์ให้เป็นพันธุ์แท้

ปัญหาสำหรับเกษตรกร คือค่าใช้จ่ายค่าน้ำเชื้อคัดเพศ ราคาค่อนข้างจะสูง

๓. การจัดการโรงเรือน เน้นทรัพยากรวัสดุพื้นบ้าน ไม่ในสวนมาทำโรงเรือน ใช้สังกะสีเก่าเพื่อลดต้นทุน โรงเรือนถ่ายเทอากาศได้ดี เน้นเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย แข็งแรง และเก็บมูลโคทุกวัน

๓.๑ คอกรวม เลี้ยงคูกิ่งยืนโรงและปล่อยทุ่ง

๓.๒ คอกแยก สำหรับโคท้องแก่ เพื่อแยกมาเลี้ยงเสริมอาหาร และ เลี้ยงลูกโค โคป่วย

๔. การจัดการและการสุขาภิบาล

๔.๑ การจดบันทึกพันธุ์ประวัติ มีการจดบันทึกพันธุ์ประวัติโคทุกตัว

๔.๒ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย โรคเฮโมรายิกเซพติกซีเมีย ปีละ ๒ ครั้ง

๔.๓ ถ่ายพยาธิปีละ ๒ ครั้ง

๔.๔ โคอายุ ๓ เดือน บันทึกพันธุ์ประวัติ สูญเขา และตีเบอร์

๔.๕ ตรวจสอบสุขภาพโคทุกวัน

๔.๖ แม่โคที่วงรอบการเป็นสัดนานเกิน ๕ - ๖ เดือน จะคัดทิ้ง

๔.๗ อาหาร เน้นปล่อยทุ่งในพื้นที่ของตนเอง ๑๒๐ ไร่ ปกติจะปล่อยโคเวลา ๑๐.๐๐-๑๓.๐๐ น.

ตอนกลับคอกนอน และปล่อยอีกครั้งเวลา ๑๕.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. ทำให้โคมีเวลาพักผ่อน

มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ช่วงเดือนมกราคม - เมษายน เป็นช่วงขาดแคลนอาหาร จะเก็บ

เปลือกสับปะรดในตลาด และให้อาหารข้นเสริม

๔.๘ โคท้องแก่ และโคคลอดลูกใหม่ จะให้อาหารข้นเสริม

๔.๙ มีอาหารแร่ธาตุ และน้ำสะอาด ให้กินอย่างพอเพียงตลอดเวลา

๔.๑๐ แม่โคตั้งท้อง ๖ เดือน จะแยกออกจากฝูงมาเลี้ยงเดี่ยว

๕. การตลาด

โคที่มีลักษณะดี มีพันธุ์ประวัติ ตัวใหญ่ จะขายง่าย การขายจะไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง จะขายผ่านทางระบบ Internet หนังสือโคบาลแมคกาซีน ออกบูธงานแสดง งานประกวด งานประจำปี มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง กำหนดราคาขายเอง ตั้งราคามาตรฐานไม่สูงจนเกินไป และไม่ขึ้นหรือลงง่ายๆ โคที่ผ่านการประกวด โคบราห์มันแดงเพศผู้ ราคาประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท ราคามาตรฐาน ๕๐,๐๐๐ - ๖๐,๐๐๐ บาท โคเพศเมียตัวละ ๔๐,๐๐๐ บาท โคประกวดที่ได้รับรางวัลตัวละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท การตลาดเน้นเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วย และเน้นเรื่องการรวมกลุ่ม

๖. อื่นๆ

ให้คำแนะนำเกษตรกรทั่วไป ในเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ และทำหน้าที่คัดกรองโคของกลุ่ม ในรายที่ต้องการส่งโคเข้าประกวด เป้าหมายอยากรวมกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีโคแม่พันธุ์เริ่มต้น ๓๐ ตัว เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายโคแม่พันธุ์สายเลือด ๑๐๐ เป็นแหล่งสำรองฟางข้าวอาหารสัตว์ ให้เกษตรกรสมาชิกเยี่ยมในฤดูขาดแคลน โดยตั้งเป้าให้มีรายได้จากการขายโคปีละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ข้อมูลทั่วไปของ Smart farmer ต้นแบบและการติดต่อ

นายธีระพัฒน์ สื่อกกลาง อายุ ๔๙ ปี

๔ ถนนประชาอุทิศ ตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ ๓๐๑๖๐ โทร. ๐๘-๖๒๖๕-๓๘๙๖

ผู้ถอดบทเรียน

๑. นายรังสรรค์ ระวังสำโรง ปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา
๒. นายเฉลียว ขจรภพ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา โทร. ๐๘-๑๙๙๙-๑๙๔๒
๓. นางสาวจนา กลิ่นทองกลาง เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโนนสูง โทร. ๐๘-๙๖๐๕-๗๕๘๑
๔. นางสาวแสงทิพย์ สุขดี เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา โทร. ๐๘-๑๙๗๖-๘๖๖๑
๕. นายเนติธร แก้วเจ๊ก เจ้าพนักงานสัตวบาล
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา โทร. ๐๙-๑๓๖๘-๐๖๕๕